

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Університет Ауреля Влайку (Румунія)
Університет «Лучіана Блага» (Румунія)
Центральна бібліотека Болгарської
Академії наук (Болгарія)
Коледж Санта-Фе (США)
Державний університет Сан-Паулу (Бразилія)
Університет Метрополітен Лондон (Великобританія)
Національний університет «Одеська політехніка» (м. Одеса)
Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль)
Державний архів Полтавської області
Центральна бібліотека Полтавської міської територіальної громади

Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи

**МАТЕРІАЛИ
X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
25 листопада 2025 року**

Полтава

результаті, цей повсюдний вплив цифрових інструментів не просто осучаснив роботу бібліотеки, а й істотно поширив її прихильників, залучивши молодь, професіоналів креативних сфер та користувачів на відстані, доводячи, що головним досягненням цифрової зміни стало помітне зростання відкритості бібліотечних послуг для всіх без винятку громадян, що є запорукою перетворення бібліотеки на стійкий та адаптивний вузол соціального й культурного прогресу у XXI столітті.

Джерела та література

1. Горбань Ю. І., Касьян В. В., Прокопенко Л. І. Напрями адаптації публічних бібліотек України в цифровому суспільстві. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2025. №. 67. С. 112–124.

2. Івашкевич О. В. Цифрова трансформація бібліотек України: сьогодення та перспективи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 50–56.

3. Ніколайчук, А. (2024). Концепція «третього місця» в контексті модернізації бібліотечного простору. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 13, С. 20–28.

4. Румик Д. (2025). Цифрова модернізація публічних бібліотек України через призму медіасередовища: досвід та перспективи. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, (15), С. 100–110.

Аліна Гориславець

Науковий керівник – к.філол.н., доцентка Дерев'янка Л. І.

м. Полтава

СУЧАСНА БІБЛІОТЕКА ЯК ВІДКРИТИЙ ПУБЛІЧНИЙ КОМУНІКАЦІЙНИЙ ПРОСТІР

Сучасна бібліотека вже давно перестала бути лише сховищем книг – вона перетворюється на динамічний публічний простір, де переплітаються знання, культура, технології та соціальна взаємодія. В епоху цифрових

трансформацій бібліотеки стають центрами ком'юніті, місцями для навчання, творчості та громадських ініціатив.

Бібліотечний простір – це комплекс професійних компонентів, що формують сучасну бібліотеку як соціально комунікативну установу, центр читання та дозвілля, а саме: професійний, інформаційний та фізичний простори, що передбачає особливості організації інтер'єру бібліотек, комфортних умов для користувачів тощо [1, с. 5].

Модель чотирьох просторів висвітлює потенціал бібліотек для задоволення нових або змінних потреб користувачів. Концепція відкритої та динамічної бібліотеки, розроблена у 2010 році дослідниками Королівської школи бібліотекознавства та інформаційних наук Dorte Skot-Hansen, Casper Hvenegaard Rasmussen та Henrik Jochumsen (Копенгаген, Данія) і включає: **простір навчання, простір досвіду, простір зустрічей та простір подій.**

Модель чітко демонструє, як бібліотеки поступово зміщують фокус своєї діяльності: від традиційного розвитку бібліотечних фондів і колекцій документів до формування культурного й літературного досвіду, простору взаємодії та творчої співучасті й інновацій.

Навчальний простір – це місце, де діти, молодь і дорослі можуть вивчати й досліджувати світ, одночасно вдосконалюючи свої навички й можливості за допомогою відкритого, безперешкодного доступу до знань та інформації. Базовими елементами функціонування «простору навчання» в бібліотеці є: актуальна колекція інформаційних ресурсів (бібліотечний фонд); зручне віртуальне освітнє середовище бібліотеки; спеціально обладнаний фізичний простір у приміщенні бібліотеки; послуги бібліотеки, основними з яких є доступ до інформаційних ресурсів, доступ до інтернету, робота зі спеціальним обладнанням, освітні заходи й місця для самостійних занять [2, с. 9].

Бібліотека як простір натхнення створює тло, де реалізуються нові знання і враження; тут можна встановити зв'язки між різними джерелами інформації. Зазвичай у «просторі натхнення» наявний доступ до творчих

матеріалів, у тому числі до літератури, творів мистецтва, фільмів, музики, розваг та ігор, а також передбачено участь у різних творчих зустрічах, заходах і майстер-класах. Цей простір може сприяти розвитку творчої уяви, здібностей; розвитку особистості й ініціативності; отриманню нового досвіду, збагаченню життя; створенню нових можливостей; зміцненню соціального співробітництва; рівноправному розвитку різних користувачів [2, с. 35].

Бібліотека як місце зустрічі, відіграє визначальну роль у створенні рівних можливостей для різних соціальних груп та здатна підтримати активність громадян. Бібліотека має великий потенціал як місце зустрічі через відсутність етнічних, соціальних та економічних бар'єрів і відіграє життєво важливу роль у розвитку згуртованості в місцевій громаді, у формуванні полікультурного простору [2, с. 60].

Простір подій відіграє особливу роль як динамічна платформа для організації різноманітних заходів, що сприяють активній соціальній взаємодії, обміну знаннями та культурному розвитку громади.

Він передбачає організацію лекцій, презентацій, творчих зустрічей, майстер-класів, виставок, кінопоказів, дебатів, публічних обговорень тощо. Саме завдяки цьому бібліотека постає не лише як інституція накопичення знань, але і як майданчик для їхнього осмислення, переосмислення та застосування в колективному контексті. За своєю суттю цей простір стимулює розвиток критичного мислення, творчого потенціалу й соціальної активності громадян. Також важливою рисою простору є його гнучкість і відкритість: бібліотека надає можливість різним групам організовувати свої заходи, підтримуючи ініціативи як внутрішніх користувачів, так і зовнішніх партнерів.

Отже, у сучасних умовах бібліотеки є важливими соціокультурними інститутами, що активно сприяють розвитку інформаційного суспільства. Вони перестають бути лише місцями зберігання книг і перетворюються на багатофункціональні публічні простори, де поєднуються освітні, культурні, комунікаційні та творчі функції. Бібліотеки забезпечують рівний доступ до

інформації, сприяють соціальній інтеграції, розвитку громадської активності й підтримці безперервного навчання протягом життя.

Джерела та література

1. Проєкт «Молодіжна бібліотека». URL: <https://surl.gd/eoblkz> (дата звернення: 03.11.2025).

2. Чотири простори бібліотеки: модель діяльності : практичний посібник / О. Бояринова та ін, . Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація. 2020. 104 с.

Антон Гриб

Науковий керівник – к. філол. н., доцентка Мізіна О. І.

м. Полтава

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ ДО БІБЛІОТЕЧНИХ РЕСУРСІВ

Стрімкий поступ сучасних цифрових технологій та повсюдне використання мережі Інтернет зумовили поступовий відхід від застосування власного апаратного забезпечення й програмних продуктів на користь технологій, які зорієнтовані на сервісне обслуговування. Використання хмарних технологій сучасними компаніями є цілком обґрунтованим рішенням, адже не завжди існує можливість придбання та технічного обслуговування власних обчислювальних ресурсів. Водночас ступінь упровадження подібних інноваційних технологій у діяльність бібліотек залишається на низькому рівні, що, своєю чергою, негативно позначається на ефективності організації обміну інформаційними ресурсами та документообігу.

Хмарні сервіси – це сукупність інформаційних технологій та послуг, які надаються віддалено через інтернет і використовуються для зберігання, опрацювання й обміну даними, а також для виконання різноманітних завдань і